

UDK 528(05)(091)“1919/2019”
Pregledni znanstveni članak / Review

100. obljetnica časopisa Glasilo geometara

Ivka KLJAJIĆ, Miljenko LAPAINE – Zagreb¹

SAŽETAK. Časopise geodetske struke koji su izlazili između dva svjetska rata možemo smatrati prethodnicima Geodetskog lista, koji bez prekida izlazi od 1947. godine. U ovom radu bavimo se časopisom koji je počeo izlaziti 1919. godine pod imenom Glasilo geometara. Taj je časopis nekoliko puta mijenjao ime, prvo u Geodetski glasnik, zatim u Geometarski glasnik, a najdulje je izlazio pod imenom Geometarski i geodetski glasnik. Za svaki su časopis dani podatci o objavljenim svescima i brojevima stranica po godinama, mjestu njihova izdavanja te izdavačima i uredništvu. Pregled je dopunjen popisom autora s najvećim brojem objavljenih priloga.

Ključne riječi: Glasilo geometara, Geodetski glasnik, Geometarski glasnik, Geometarski i geodetski glasnik, Geodetski list.

1. Uvod

Do sada nije izrađena i objavljena bibliografija starih geodetskih časopisa koji su izlazili na području današnje Hrvatske. To je i jedan od razloga za neke pogrešne tvrdnje koje se mogu naći u člancima o starim geodetskim časopisima. O Geodetskom listu i njegovim prethodnicima ili starim geodetskim časopisima pisali su npr. Ungarov (1954), Milačić (1959) i Janković (1977). No i to malo što je napisano treba uzeti uz izvjesne rezerve. Naime, pišući u povodu 30. obljetnice Geodetskog lista dosta opširan članak, Janković (1977) se bavi i periodikom ranijeg doba te piše: “O tome ima premalo izvora da bi se mogao nešto temeljitije razmotriti cjelokupan taj rad i djelovanje ondašnjih časopisa koji su nastajali u različitim prilikama, bilo političkim bilo stručnim. Zbog toga ću se poslužiti *jedinim dostupnim izvorom* (istaknuli Kljajić i Lapaine), a to je članak “Geodetski časopisi kod nas” (Ungarov 1954).”

Pogledamo li pak taj članak Ungarova (1954) vidjet ćemo ponajprije da je vrlo kratak, samo stranicu i pol. Nadalje, u tom su se prikazu potkrale i pogreške.

¹ Doc. dr. sc. Ivka Kljajić, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, HR-10000 Zagreb, Hrvatska, e-mail: ikljajic@geof.hr,

Prof. emer. dr. sc. Miljenko Lapaine, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, HR-10000 Zagreb, Hrvatska, e-mail: mlapaine@geof.hr.

Primjerice kad govori o *Glasilu geometara* kaže: “List je izlazio neredovito svega dvije godine, te je 1922. i 1923. nastao prekid.” To nije točno, jer *Glasilo geometara* izlazi od 1919. do 1922., dakle četiri godine, a prekid nastaje 1923 (Tunjić 1996). Zatim Ungarov kaže: “Ponovo se list pojavljuje pod istim naslovom 1924. god. u Novom Sadu; uređivao ga je Stevan Vidak, koji mu je urednik sve do 1928. god.” To nije točno, jer je Stevan Vidak urednik 1924., 1925. i broja 1–2 iz 1926., nakon čega ga zamjenjuje Stjepan Vesel, kojeg opet 1927. zamjenjuju D. Andonović i M. H. Vidojković itd. (Tunjić 1996). “Tada list prelazi u Beograd i mijenja naslov, te dalje izlazi kao *Geometarski glasnik*... četvrti broj preuzima geod. Stjepan Vesel, koji uređuje list negdje do sredine 1930. god.,...” (Ungarov 1954). Ni taj navod Ungarova nije ispravan, S. Vesel je bio glavni i odgovorni urednik samo do kraja 1929. (Tunjić 1996).

Iz tih navoda možemo zaključiti da je o povijesti geodetske periodike napisano zaista vrlo malo, a i ono što je objavljeno sadrži neproverjene podatke. Pred nama je dakle široko polje geodetske povijesti, gotovo neiscrpn izvor za svestrana istraživanja.

Povijest udruživanja geodetskih stručnjaka i izdavanje časopisa možemo pratiti od kraja 19. stoljeća. Svrha osnivanja Kluba inženirah i arhitektah 1878. godine bila je ujedinjenje tehničke inteligencije u Hrvatskoj i Slavoniji u korist unapređenja strukovnog rada. Cilj Društva bio je štititi i poboljšavati ekonomsko stanje, socijalni položaj, radne uvjete, ugled i čast inženjera. Posebna pozornost pridavana je unapređenju inženjerstva i inženjerske znanosti u zemlji i inozemstvu. Nedugo nakon osnutka Društvo pokreće stručni i staleški list *Viesti* (1878–1914). List objavljuje društvene vijesti i stručne priloge s područja graditeljstva i tehničke kulture. Priređivanjem stručnih skupova, predavanja i rasprava, Društvo se brinulo o stručnoj izobrazbi inženjera, pomoćnog osoblja i radnika. Društvo je priređivalo izložbe, sakupljalo, sistematiziralo i objavljivalo razne crteže, fotografije izrađenih i projektiranih tehničkih objekata, jer je jedan od ciljeva bilo poticanje i pomaganje projektiranja tehničkih objekata i davanje inicijative javnim i drugim ustanovama.

Kako su se mijenjale društvene, gospodarske, političke i pravopisne okolnosti tako je i časopis mijenjao svoje ime:

- *Viesti Kluba inženira(h) i arhitekta(h)* (1879–1883)
- *Viesti Društva inženira i arhitekta* (1884–1887)
- *Viesti Društva inženira i arhitekta u Zagrebu* (1888–1898)
- *Viesti Društva inženira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji* (1899–1907)
- *Vijesti Hrvatskoga društva inženira i arhitekta u Zagrebu* (1908–1911)
- *Vijesti Društva inženira i arhitekta u Zagrebu i Društva inženirjev v Ljubljani* (1912)
- *Vijesti Hrvatskog društva inženira i arhitekta u Zagrebu, Društva inženirjev v Ljubljani i Društva inženira i arhitekta u Kraljevini Dalmaciji* (1913)
- *Inženjer. Vijesti Hrvatskog društva inženira i arhitekta u Zagrebu, Društva inženirjev v Ljubljani i Društva inženira i arhitekta u Kraljevini Dalmaciji* (1914)

Prvim stručnim časopisom u Hrvatskoj s gotovo isključivo geodetskom tematikom smatra se *Vijesnik*, glasilo Udruženja civilnih tehnika kraljevina Hrvatske i Slavonije. Njegovih osam brojeva izišlo je 1914. godine u Novoj Gradiški, a uređivao ga

je Jaroslav pl. Šugh, šumar i civilni geometar (Ungarov 1954, Lovrić 1994). O tom se časopisu vrlo malo zna.

Nakon izbijanja 1. svjetskog rata prestaje rad društava pa tako i tiskanje njihova glasila. Nakon što je Hrvatska ušla u sastav Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, Hrvatsko društvo inženjera i arhitekta u Zagrebu i Društvo inžinira i arhitekta u Kraljevini Dalmaciji ušli su u sastav novoosnovanog Udruženja jugoslavenskih inženjera i arhitekata – Sekcija Zagreb. Udruženje je osnovano 29. rujna 1919. te je nastavilo izdavati časopis *Tehnički list*. Tehnički list je prestao izlaziti 1939. zbog reorganizacije Udruženja jugoslavenskih inženjera i arhitekata. No, novoustanovljeni Savez inženjerskih društava Kraljevine Jugoslavije pokreće list *Inženjer*, kojega je glavni urednik Rikard Podhorsky, poslije urednik Tehničke enciklopedije. Rat je uskoro prekinuo izlaženje tog lista.

Za vrijeme II. svjetskog rata nastavio je izlaziti *Tehnički vjesnik* od 1941. do 1944. Zbog promjene pravopisa 1943. i 1944. zvao se *Tehnički vjestnik*. Bio je glasilo Hrvatskog društva inženjera, dakle inženjera svih tehničkih struka.

Od 1932. do 1941. paralelno s Tehničkim listom izlazi još jedan graditeljski časopis, *Grđevinski vjesnik* s podnaslovom list za arhitektonske i tehničke gradnje. List je izlazio jednom mjesečno, a glavni mu je urednik bio ing. Branko Širola.

Osim u *Viestima* i časopisima koji su ga naslijedili, članci s geodetskim temama objavljuvani su i u drugim publikacijama tiskanima na području država kojima je u to doba pripadala današnja Hrvatska, kao što su npr. (podaci nepotpuni):

- Šumarski list (izlazi od 1877. do danas) (Bibliografiju geodetskih članaka od 1877. do 1919. napisao je Vladimir Kušan i objavio u časopisu Mehanizacija šumarstva 1995)
- Glasnik Hrvatskog prirodoslovnog društva, od godišta 1 (1886): Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva, od godišta 6 (1891): Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva, danas izlazi pod imenom Periodicum Biologorum
- Srpski tehnički list: Organ udruženja srpskih inžinjera i arhitekta, Beograd (1890–)
- Prirodoslovna istraživanja Hrvatske i Slavonije, JAZU, Zagreb (1913–)
- Vjesnik gruntovničkih činovnika / Gruntovnič(ars)ki v(i)jesnik, Zlatar / Zagreb, 1913–1914–1945
- Ruski tehnički list / Tehničeskij Bjuletenj / Известия Общества русских землемеров в Королевстве Югославии / Землемерное дело, Beograd, 1922–1938?
- Russkij voennyj vjestnik / Ruskij Vojenij Vjestnik, Beograd, 1926, 1927
- Glasnik za šumske pokuse, Zagreb (1926–1941)
- Hrvatski geografski glasnik, Zagreb (1929–)
- Zapiski Russkogo naučnogo instituta, Beograd, 1931, 1933, 1936, 1939?
- Katastarski glasnik, Beograd, 1931
- Publikacije astronomske opservatorije Univerziteta u Beogradu (1932–)
- Saturn, Beograd, 1935, 1936
- Rudarski zbornik, Ljubljana (1937–1939)
- Geodetski list, Zagreb, 1937, 1940–41
- Geometarski list, Niš, 1939
- Prirodoslovna istraživanja NDH, izdanje HAZU, 1941

- Godišnjak Geodetskog odsjeka Tehničkog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 1941, 1942
- Hrvatska državna izmjera, Zagreb, 1942
- Geometarski glasnik, Oflag Vic, Osnabrück, 1943–44, izlazi u logoru pisan rukom, 1943. br. 1, 1944. br. 2–3, 4–5 nije završen
- Agrarne operacije, Zagreb, 1944
- Geodetski glasnik, Beograd, 1946
- Bilten Geodetske sekcije DIT-a za Hrvatsku, Zagreb, 1946
- Geodeta, Beograd, 1947
- Geodetski list, Zagreb, 1947–

U ovom članku težište dajemo na detaljni prikaz časopisa *Glasilo geometara* i njegovih nasljednika do 2. svjetskog rata.

2. Glasilo geometara i njegovi nasljednici

Prvi broj *Glasila geometara* izašao je kao dvobroj za travanj i svibanj 1919. u Zagrebu (slika 1). Na 26. stranici čitamo da se na poziv pripravnoga odbora zagrebačkih kolega održala 15. veljače 1919. u Zagrebu konstituirajuća skupština geometara. Prisustvovalo je oko 80 sudionika iz Hrvatske i Slavonije i po tri delegata iz Slovenije i Herceg-Bosne. Vojno-geografski zavod u Beogradu zastupao je šef toga zavoda inž. pukovnik Stevan Bošković. Vojno-zemljovidni zavod iz Zagreba izaslao je na skupštinu svoja četiri časnika. Skupštini su prisustvovala i dva dalmatinska geometra, no oni nisu imali ovlasti zastupanja svojih kolega zbog nesređenih prilika u Dalmaciji. Društvo inženjera i arhitekta u Zagrebu zastupao je tajnik inž. Voda.

Skupštinu je otvorio nadzornik zemaljske izmjere u Zagrebu Ivan Orešković, a radom skupštine predsjedao je profesor geodezije Pavle Horvat. Tehničko izvješće primljeno je s oduševljenjem jednoglasno kao skup smjernica za geodetsko djelovanje u državi.

Prva odborska sjednica održana je 16. veljače 1919. Jedan od zaključaka s te sjednice bio je izbor profesora Geodetskog tečaja Vladimira Filkuke za urednika društvenog glasila. U urednički odbor izabrani su S. Vidak, Z. Kralj, K. Pfaff i I. Krizmanić.

Časopis je nekoliko puta mijenjao ime, a najdulje je izlazio pod imenom *Geometarski i geodetski glasnik*.

U radu o geodetskim časopisima (Ungarov 1954) potkrale su se pogreške o neređovitosti izlaženja *Geometarskog i geodetskog glasnika* i njegovih prethodnika te o njihovim urednicima o čemu je pisano u (Frančula i Lapaine 1996, Lapaine i Kljajić 2019). Treba napomenuti da su se neke od tih pogrešaka potkrale i u radovima drugih autora (Milačić 1959, Janković 1977).

U povodu 40. obljetnice izlaženja *Geometarskog i geodetskog glasnika* u *Geodetskom listu* (Milačić 1959) objavljen je članak u kojem među ostalim piše kako je Glasnik pratio razvoj znanosti odnosno onih znanstvenih disciplina koje su od interesa za geodetske radove te tretirao i niz praktičnih pitanja iz područja geodezije, fototehnike, komasacije zemljišta, zemljišnih knjiga, kao i pitanja primjene u različitim privrednim granama. Posebnu pozornost Glasnik je posvetio

GODINA I.

ZAGREB, TRAVANJ-SVIBANJ 1919.

BROJ 1. i 2.

GLASILO GEOMETARA

KRALJEVSTVA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

Izlazi jedanput na mjesec. Predplata iznosi za nečlanove 24 K na godinu. List se dostavlja poštom, društvenim članovima besplatno. Pojedini se brojevi ne prodavaju. — Predplatu za časopis i oglase prima blagajn k St. Vidak, Zagreb, Gajeva ulica 40. — Predplata za oglase: Za cijelu stranicu 100 K, za $\frac{1}{2}$ str. 60 K, za $\frac{1}{4}$ str. 35 K, za $\frac{1}{8}$ str. 20 K. — Kod trokratnog uvrštenja 15%, kod šesterokratnog uvrštenja 50% popusta od temeljne cijene.

Uredništvo, uprava i otpравништво prof. Vlad. Filkuka, Zagreb, Šumarska akademija. Telefon 660.

Za prenašanje članaka iz časopisa u druge časopise, potrebna je dozvola redakcionog odbora. Za formu i sadržaj članka odgovara autor. Časopis izlazi u srpsko-hrvatskom i slovenačkom jeziku latinicom i ćirilicom prema tome, kako je članak po autoru napisan. Posebne otiske ima autor sam naručiti u tiskari, obavijestivši o tome redakciju časopisa. Neplaćeni se listovi ne primaju. — Rukopisi se ne vraćaju.

Sadržaj: Prof. Vlad. Filkuka: Projekcije zemaljske izmjere u Hrvatskoj i Slavoniji. — Nadgeom. Ivan Baše: Zemljišni katastar u Bosni i Hercegovini. — Evidenčni nadzornik v. p. Jan Rûžička: Razvoj in ureditev katastralnega merjenja in sorodnih panog v deželah zastopanih v bivšem državnem zboru austrijskem. — Načela za organizaciju geodetskog poslovanja u kraljevini. — Memorandum predsjedniku ministarskog savjeta u Beogradu. — Генерална Дирекција Катастра. — Stručne vijesti. — Društvene vijesti. — Osobne vijesti.

Jedan potpuni mjeraci stol

za prodati (perspektivno ravnalo, 4 daske 3 put ljepljene, stativ, suncobran veliki, dugo ravnalo za nanašanje i t. d.) za 2000 kruna. Cenj. ponude na „Društvo geometara kraljevstva SHS“ u Zagrebu — Šumarska akademija

Želio bi kupiti jedan

univerzalni teodolit

sa očitanjem od 20". Ponude molim slati na „Društvo geometara kraljevstva SHS“ — Zagreb, šumarska akademija.

Slika 1. Naslovnica prvog dvobroja Glasila geometara iz 1919.

zadacima Društva geometara kraljevstva SHS. Isticao je potrebu da se Društvo brine za svestrani razvoj geodetske znanosti. Smatrao je i dokazivao da Društvo treba sudjelovati kao savjetodavni organ pri rješavanju svih geodetskih pitanja. U njemu se pisalo kako Društvo treba štititi ugled i čast geodetskog staleža (slike 2 i 3). Istaknuto je da se šteti ugledu geometara kad se u geodetsku struku uvlače ljudi koji nemaju školskih kvalifikacija. Dobar dio svojih stranica list je posvetio socijalnim pitanjima, socijalnom položaju članova Društva kako u državnoj službi tako i u privatnoj geodetskoj praksi. Glasnik je donosio zakonske propise, uredbe i druge propise i naredbe koje se odnose na geodetske radove, posebno na radove na državnoj izmjeri kao i na staleška pitanja, donosio je interne stručne vijesti i prikazivao sve važnije promjene u struci i staležu. Glasnik je nastojao dati prikaz stručnih časopisa i uopće stručne literature. Ali u prvom razdoblju njegova izlazenja to nije uvijek uspijevalo. U tom razdoblju nije se mogao baviti ni stručnom bibliografijom; bio je opterećen problemima geodetskih radova i geodetske struke.

Iz rada (Frančula i Lapaine 1996) mogu se saznati samo promjene imena časopisa koji su prethodili *Geodetskom listu*. Međutim, u radovima Frangeša i dr. (2003), Frančule (2007) i Paara (2017) nalazi se više podataka o prethodnicima *Geodetskog lista*, uz imena časopisa dana su mjesta izdavanja i godišta. Međutim, uočeno je da su se u oba rada potkrale pogreške, npr. piše da je *Glasilo geometara* izlazilo 1924–1926., a pod tim imenom izašao je jedan trobroj (1–3) i jedan četverbroj (4–7) 1927. godine. Također je napisano da je *Geometarski list* izlazio 1927–1930., a pod tim su imenom 1931. godine objavljeni dvobroj (1–2) i broj 3.

Radovi Frangeša i dr. (2003) i Frančule (2007) sadrže i imena glavnih urednika za svaki časopis. S obzirom na to da su urednici bili različiti ne samo tijekom godine već i za pojedine brojeve, iz tih radova nije vidljivo tko je uredio pojedine brojeve časopisa kao i u kojem su gradu izdani pojedini svesci.

Uvidom u sve objavljene primjerke *Geometarskog i geodetskog glasnika* i njegovih prethodnika, I. Tunjić (1996) donosi detaljne podatke o promjenama imena časopisa, što nije vidljivo ni iz jednog od dosad objavljenih članaka o starim geodetskim časopisima. Rad donosi i razloge zašto časopis nije izlazio redovito. Sadrži podatke o svim objavljenim svescima, pa se primjerice može vidjeti da je trobroj objavljen samo za jedan mjesec (npr. 1927., br. 15–17, prosinac) ili dvobroj za šest mjeseci (1931., br. 1–2, siječanj–lipanj). Osim navedenog, u radu su dane promjene svih izdavača i uredništava.

Spomenuti podatci nisu dosad javno objavljeni. U povodu 100. obljetnice tiskanja prvoga broja *Glasila geometara* svi su podatci pažljivo provjereni. To je bilo moguće napraviti jer su 2019. godine prikupljeni primjerci svih objavljenih brojeva *Glasila geometara* i njegovih nasljednika tiskanih u razdoblju od 1919. do 1941. godine. Uvezani primjerci čuvaju se na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Bibliografija *Glasila geometara* i njegovih nasljednika za razdoblje od 1919. do 1941. bit će priređena i ponuđena za objavljivanje u nekom od sljedećih brojeva *Geodetskog lista*.

Društvene vijesti.

IZVADAK IZ PRAVILA „DRUŠTVA GEOMETARA KRALJEVSTVA SHS U ZAGREBU.

§ 1. I m e d r u š t v a.

Ime je društvu: „Društvo geometara kraljevstva SHS” u Zagrebu.“

§ 2. S v r h a d r u š t v a.

Svrha je društvu da unapredjuje ukupno geodetsko djelovanje na korist javnoga i društvenoga života; da zastupa, čuva, brani i promiče interese geodetskoga stališa uopće, a svojih članova napose; da promiče svestrani razvoj geodetske znanosti.

§ 3. S r e d s t v a k s v r s i.

1. Skupštine, sastanci, rasprave i predavanja, na kojima se pretresuju pitanja i predmeti, koji se tiču društvene svrhe.

2. Sudjelovanje društvenih zastupnika kod raspravljavanja geodetskih i suvislih znanstvenih i praktičnih pitanja na poziv oblasti društva ili privatnika, dotično podastiranje predstavaka i podavanja mnijenja u istim slučajevima.

3. Skupna putovanja s naučnom svrhom.

4. Priredjivanje i sudjelovanje kod izložba.

5. Podružnice (filijale) društva, u koliko to zahtijevaju posebne prilike i dosadnji razvoj geodetskoga poslovanja u pojedinim dijelovima države.

6. Posebni odbori za rješavanje pojedinih znanstvenih i staleških pitanja.

7. Društvena knjižnica.

8. Izdavanje društvenoga lista, spisa i djela.

9. Podavanje izvješća o društvenim članovima kod geodetskih pothvata i kod namještanja u službu na zahtjev vlasti, društva ili pojedinca.

§ 4. Č l a n o v i d r u š t v a.

Članovi društva jesu:

1. Redoviti članovi.

2. Članovi zakladnici.

3. Članovi dopisnici.

4. Izvanredni članovi.

5. Članovi podupiratelji.

a) Redoviti član društva može biti svatko, tko ima akademsku geodetsku naobrazbu, ili tko je uz dovoljnu opću naobrazbu s uspjehom obavljao praktične geodetske poslove.

b) Zakladni je član onaj, koji uplati jedanput za uvijek u društvenu blagajnu svotu, koju odredi glavna skupština.

c) Članovima dopisnicima mogu se imenovati osobe, koje su za služne u tehničkoj struci, ili znanosti.

d) Izvanredni članovi mogu biti oni, koji se bave praktičnim geodetskim poslovima, a ne udovoljavaju uvjetima primitka pod a).

Slika 2. Iz prvog dvobroja Glasila geometara iz 1919.

26

e) Članovi podupiratelji mogu biti osobe i korporacije koje se bave tehničkim radom, ili se zauzimlju za napredak geodetske struke.

§ 5. P r i m a n j e č l a n o v a .

Članove redovite, zakladne, izvanredne i podupiratelje prima društveni upravni odbor na prijedlog kojega društvenoga člana, a članove dopisnike imenuje glavna skupština na prijedlog upravnoga odbora, ili kojega člana.

Svaka podružnica prima samostalno svoje članove. O primanju se odlučuje tajnim glasovanjem.

§ 6. P r a v a č l a n o v a .

Svaki redoviti član, zakladnik i dopisnik imade ova prava :

1. Sudjelovati u raspravama i stavljati prijedloge u društvenim skupštinama, sastancima, strukovnim i inim odborima, te glasovati o njima.

2. Birati i biti biran u sve društvene odbore.

3. Dobivati besplatno društveni časopis.

4. Rabiti društvenu knjižnicu i sprave.

5. Tražiti od društva obavijesti o strukovnim pitanjima.

6. Uvidjati u poslovne spise, knjige i račune društva u prisutnosti društvenoga predsjednika ili njegovoga zamjenika.

Članovi izvanredni i podupiratelji imadu sva prava, kao i redoviti, samo ne imadu pravo glasa kod rasprava o promjeni društvenih pravila i o razvrgnuću društva i ne mogu birati u upravni odbor niti u njega biti izabrani.

§ 7. D u ž n o s t i č l a n o v a .

Svaki je društveni član dužan :

1. Držati se društvenih pravila i poslovnoga reda.

2. Platiti upisninu i članarinu.

3. Čuvati i braniti ugled i probitke društva, kao i geodetskoga stališa uopće.

Članovi dopisinci ne plaćaju članarine ni upisnine.

KONSTITUIRAJUĆA SKUPŠTINA JUGOSLAVENSKIH GEOMETARA. Na poziv pripravnoga odbora zagrebačkih kolega održavala se je dne 15. veljače o. g. u Zagrebu konstituirajuća skupština jugoslavenskih geometara. Prisustvovalo je oko 80 učestnika iz Hrvatske i Slavonije i po tri delegata iz Slovenije i Herceg-Bosne. Vojno geografski zavod u Beogradu zastupao je srpski geodetski prvak i šef toga zavoda inž. pukovnik Steva Bošković. Zagrebački vojno zemljovidni zavod izaslao je takodjer na skupštinu svoja četiri častnika. Skupštini su prisustvovala i dva dalmatinska geometra, no ovi nijesu mogli dobiti ovlaštenja, da zastupaju svoje kolege zemljake radi ne sredjenih prilika u Dalmaciji. Društvo inžinjera i arhitekta u Zagrebu zastupao je tajnik inž. Voda.

Skupštinu je otvorio sa lijepim i patriotskim govorom nadzornik zemaljske izmjere u Zagrebu Ivan Orešković, pozdravljajući odušev-

Slika 3. Iz prvog dvobroja Glasila geometara iz 1919.

3. Objavljeni svesci i broj stranica po godinama

Glasilo geometara i njegovi nasljednici tiskani su različito, katkad kao dvobroj, trobroj ili četverbroj i neredovito, što je ovisilo o financijskim sredstvima i broju priloga. Kada je bilo dovoljno novaca i priloga, tada je objavljeno više brojeva. Tako su osamnaest puta izdana po dva broja, deset puta po tri broja, dva puta izdana su četiri broja i jednom je izdan zajednički broj za dvije godine (1931/32., 4 i 1). Najčešće je tiskan po jedan broj. U tablici 1 dani su godina, godište, svezak i mjesto izdavanja Glasila geometara i njegovih nasljednika.

Tablica 1. *Glasilo geometara i njegovi nasljednici: godina, godište, svezak i mjesto izdavanja.*

GLASILO GEOMETARA			
Godina	Godište	Svezak	Mjesto izdavanja
1919.	1	(1 i 2; travanj, svibanj), (3; lipanj), (4, 5 i 6; srpanj, kolovoz, rujan), (7 i 8; prosinac, siječanj 1920)	Zagreb
1920.	2	(1 i 2; ožujak i travanj), (3 i 4; maj, juni i juli), (5, 6 i 7; avgust, september in oktober), (8, 9 i 10; novembar, decembar, januar 1921)	Zagreb

GEODETSKI GLASNIK			
Godina	Godište	Svezak	Mjesto izdavanja
1921.	3	(1 i 2), (3 i 4)	Zagreb
1922.	4	(1 i 2)	Zagreb

GLASILO GEOMETARA			
Godina	Godište	Svezak	Mjesto izdavanja
1924.	4	(1 i 2; septembar), (3 i 4; oktobar, novembar)	Novi Sad
1925.	5	(5, 6 i 7; decembar 1924, januar, februar 1925), (8 i 9; mart), (10 i 11; april i maj), (12 i 13; juni i juli), (14 i 15; avgust i septembar), (16 i 17; oktobar, novembar, decembar)	Novi Sad
1926.	6	(1 i 2; januar, februar i mart), (4, 5 i 6; april, maj, juni), (7, 8 i 9; juli, august, septembar), (10, 11 i 12; oktobar, november, december)	Novi Sad (1 i 2) Zagreb (4–12)
1927.	7	(1, 2 i 3; januar, februar, mart), (4, 5, 6 i 7; april, maj, juni, juli)	Zagreb (1–3) Beograd (4–7)

GEOMETARSKI GLASNIK			
Godina	Godište	Svezak	Mjesto izdavanja
1927.	7	(8, 9 i 10; avgust i septembar); (11, 12, 13 i 14; oktobar i novembar), (15, 16 i 17; decembar)	Beograd
1928.	8	(2; januar, februar i mart), (3; april, maj i juni), (4; juli, avgust i septembar), (5; oktobar, novembar i decembar)	Beograd
1929.	9	(1; januar, februar i mart), (2; april, maj i juni), (3; juli, avgust i septembar), (4; oktobar, novembar i decembar)	Beograd
1930.	10	(1; januar, februar i mart), (2; april, maj i juni), (3; juli, avgust i septembar), (4; oktobar, novembar i decembar)	Beograd
1931.	11	(1 i 2; januar–juni), (3; juli, avgust i septembar)	Beograd

GEOMETARSKI I GEODETSKI GLASNIK			
Godina	Godište	Svezak	Mjesto izdavanja
1931/32.	12/13	(4/1; oktobar–decembar 1931 i januar–februar 1932)	Beograd
1932.	13	(2; mart, april i maj), (3; juni i juli), (4; avgust i septembar), (5 i 6; oktobar, novembar i decembar)	Beograd
1933.	14	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd
1934.	15	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd
1935.	16	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd
1936.	17	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd
1937.	18	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd (1) Novi Sad (2–6)
1938.	19	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Novi Sad
1939.	20	(1; januar i februar), (2; mart, april i maj), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5 i 6; septembar, oktobar, novembar i decembar)	Novi Sad (1) Beograd (2–6)
1940.	21	(1; januar i februar), (2; mart i april), (3; maj i juni), (4; juli i avgust), (5; septembar i oktobar), (6; novembar i decembar)	Beograd
1941.	22	(1; januar i februar)	Beograd

Časopis *Geometarski glasnik* izlazi u zarobljeništvu u logoru Oflag Vic u Osnabrücku, 1943–44 (Ukropina 1959). Časopis se nije mogao tiskati, pa su članci pisani rukom. Godine 1943. objavljen je br. 1, 1944. br. 2–3, 4–5 nije završen. Naslovnica broja 2–3 objavljena je u *Geodetskom listu* iz 1959. na str. 405.

“Naše društveno glasilo borilo se je prošle godine kako se je moglo predvidjeti s velikim zaprekama. Prva je zapreka normalnog izdavanja časopisa činjenica, da se pozivu k suradnji u listu skoro nitko ne odazivlje, te je meni usljed preopterećenosti – kad ostadoh sam bilo nemoguće žrtvovati još više vremena društvenim stvarima, koliko god bi to bio rado učinio. Glavna poteškoća kod izdavanja lista bila je ta, što je cijena listu početverostručena naprama našem proračunu tako, da već iz financijskih razloga nismo mogli izvršiti obećanje da će glasilo izaći svaki mjesec, a da to i nisu sprječavali česti štrajkovi slagara.” (Glasilo geometara, 1920, br. 1 i 2, str. 16).

“Naglašuju, da su troškovi s izdavanjem lista tako veliki, da ih nije moguće podmiriti iz članarine i to naročito radi toga, što su članski doprinosi pokrajinskih društava centralnom društvu premaleni. Molba društva za potporu društvenog lista nije po Ministarstvu finansija riješena. Prof. Filkuka predlaže da se list ne daje članovima badava, već uz predplatu, jer inače neće biti moguće list uzdržati.” (Geodetski glasnik, 1921, br. 1 i 2, str. 22).

“Časopis “Geodetski glasnik” nažalost radi pomanjkanja gradiva nije mogao izaći u više brojeva čemu je valjda razlog bio u tome, da je pretežan broj kolega bio angažovan na terenskim radovima.” (Geodetski glasnik, 1922, br. 1 i 2, str. 33).

U 1926. nije izašao br. 3. Pretpostavljamo da je razlog tome bio promjena urednika i mjesta izdavanja. “Izlazi za sada svakog četvrtgodišta jedamput s tri broja ...” (Glasilo geometara, 1926, br. 4, 5 i 6, naslovnica). U 1928. nije izašao br. 1 te smo zaključili da je učinjena greška jer numeracija br. 2 počinje s brojem 1 i neprekidna je do posljednjeg broja.

Od 1919. do 1941. u *Glasilu geometara* i njegovim nasljednicima objavljeno je ukupno 5225 stranica teksta. Najviše stranica (553) objavljeno je 1936., a najmanje (37) 1922. (tablica 2).

Stranice su najčešće numerirane neprekidno od prvog do posljednjeg broja, ali bilo je iznimki. Tako je 1924. i 1925. svaki broj imao svoju numeraciju stranica. Godine 1927. br. 1–3 imao je vlastitu numeraciju stranica, a numeracija sljedećeg broja počinje s brojem 1 i nastavlja se neprekidno do kraja godine. Pretpostavljamo da je razlog tome bila promjena urednika i mjesta izdavanja. Za 1931. i 1932. numeracija je zajednička. U 1933. do br. 3 numeracija je neprekidna i taj broj ima vlastitu numeraciju stranica. Od br. 4 do kraja godine numeracija je neprekidna i počinje s brojem stranice kao da je od početka godine bila neprekidna.

Tablica 2. Broj stranica Glasila geometara i njegovih nasljednika po godinama.

God.	Broj stranica	God.	Broj stranica
1919.	98	1931.	365
1920.	112	1932.	
1921.	47	1933.	256
1922.	37	1934.	394

God.	Broj stranica	God.	Broj stranica
1924.	48	1935.	458
1925.	192	1936.	553
1926.	160	1937.	405
1927.	265	1938.	381
1928.	212	1939.	308
1929.	260	1940.	421
1930.	166	1941.	87

Broj stranica *Geometarskog glasnika* koji je izlazio u zarobljeništvu 1943–44. ni smo mogli utvrditi.

4. Uređivanje *Glasila geometara* i njegovih nasljednika

U Zagrebu je 15. veljače 1919. osnovano Društvo geometara Kraljevstva SHS. Zadatak Društva bio je podupiranje svestranog razvoja geodetske znanosti, sudjelovanje savjetom pri rješavanju svih geodetskih pitanja u Kraljevstvu, te briga o staleškim interesima svojih članova. Nakon osnivanja Društva počeo je izlaziti stručni list pod imenom *Glasilo geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca*. Prvi dvobroj izašao je za mjesec travanj i svibanj u Zagrebu, a uredio ga je prof. Vladimir Filkuka, profesor geodezije na Šumarskoj akademiji i zatim na Tehničkoj visokoj školi u Zagrebu, koji je ostao urednik do prekida izlaženja (1922). U uvodnoj riječi prvog dvobroja lista piše:

“... Naše društveno glasilo, koje ovim predajemo javnosti, treba da bude podporan našem nastojanju, a ujedno i odraz našega rada – ono treba da prati sav znanstveni i praktični geodetski život, donošajući članke svih znanosti sa kojima se geometar susreće u svom praktičnom radu, kao i članke o organizaciji geodetskog poslovanja, te takove, koji se bave sa staleškim interesima i konačno literarne i stručne vijesti, zakonske osnove, zakone i naredbe, koje se tiču geodetskog poslovanja, društvene i osobne vijesti ...” (*Glasilo geometara*, 1919, br. 1 i 2, str. 1). Pod tim imenom list je izlazio dvije godine, a početkom 1921. mijenja ime u *Geodetski glasnik* Društva geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. “Prof. g. Filkuka predlaže da se naš društveni list nazove *Geodetski glasnik*, što se prima.” (*Geodetski glasnik*, 1921, br. 1 i 2, str. 22). Pod tim imenom izašao je jedan dvobroj 1921. i jedan 1922. Međutim, dvobroj 3–4 u 1921. imao je ime *Geodetski glasnik Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca*. U 1922. izašao je samo jedan dvobroj (slika 4), nakon čega nastaje prekid koji je trajao gotovo dvije godine.

“Profesor Filkuka moli da se geodetski glasnik podupre duševnim radom, jer je jedini razlog zašto glasilo nije moglo do sada izlaziti, kako je to trebalo u pomanjkanju gradiva.” (*Geodetski glasnik*, 1922, br. 1 i 2, str. 36).

List je ponovno počeo izlaziti u rujnu 1924. pod imenom *Glasilo geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca* u Novom Sadu, a urednik mu je bio Stevan Vidak do 1926. (br. 1 i 2). Po svemu sudeći br. 3 nije izdan, što smo zaključili na temelju numeracije br. 4–6 koja se nastavlja na broj zadnje stranice br. 1–2 te je neprekidna do kraja godine. Zatim list prelazi u Zagreb, gdje su izašla tri trobroja 1926., i jedan trobroj 1927., a urednik mu je bio Stjepan Vesel, državni geometar.

GODIŠTE IV.

— 1922. —

BROJ 1. I 2.

GEODETSKI GLASNIK

Društva geometara kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca.

Pretplata iznosi za članove 24 dinara, za nečlanove 36 dinara na godinu. Pojedini se brojevi ne prodavaju. Pretplatu za časopis i oglase prima društveni blagajnik Budislav Božić, Zagreb, Gajeva ulica 28. Pretplate za oglase: Za cijelu stranicu 50 dinara, za $\frac{1}{2}$ stranice 30 dinara, za $\frac{1}{4}$ stranice 16 dinara, za $\frac{1}{8}$ stranice 10 dinara. Kod trokratnog uvrštenja 15%, kod šesterokratnog uvrštenja 50%, pusta od temeljne cijene.

Uredništvo: prof. Vlad. Filkuka, Zagreb. Kr. visoka tehnička škola.
Uprava i odpravništvo: Budislav Božić, Zagreb, Gajeva ul. 28.

Za prenašanje članaka iz časopisa u druge časopise, potrebna je dozvola redakcionog odbora. Za formu i sadržaj članka odgovara autor. Časopis izlazi u srpsko-hrvatskom i slovenačkom jeziku latinicom i ćirilicom prema tome, kako je članak po autoru napisan. Posebne otiske ima autor sam naručiti u tiskari, obavjestivši o tome redakciju časopisa. Neplaćeni se listovi ne primaju. — Rukopisi se ne vraćaju.

SADRŽAJ: Dr. ing. Antun Fasching: Konformna azimutalna (stereografska) projekcija. — Prof. Vladimir Filkuka: Agrarnotehnički radovi u Hrvatskoj i Slavoniji. — Inspektor Dušan Ivošević: Glavni tehnički momenti definitivnog zakona agrarne reforme. — Поджупан Милан Босанац: Грунтовница и катастар. — **Društvene vijesti:** Zapisnik 4. redovite glavne skupštine društva geometara kraljevine SHS., održane dne 2. marta 1922. u Ljubljani.

Slika 4. Naslovnica prvog dvobroja Geodetskoga glasnika iz 1922.

Nakon toga list prelazi u Beograd i postaje *Glasilo geometara*, organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. Glavni redaktor lista bio je ing. Dragomir Andonović, profesor Univerziteta u Beogradu, a odgovorni urednik ing. Mihajlo H. Vidojković, inženjer katastra. Pod tim imenom izašao je jedan trobroj, nakon čega list mijenja ime u *Geometarski glasnik*, organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. “Glavna Uprava na svojoj sednici od 3. 8. 1927. održanoj u svojoj kancelariji, rešila je da ime Glasilo Geometara promeni u: Geometarski Glasnik, organ Udruženja Geometara Kraljevine S. H. S.” (*Geometarski glasnik*, 1927, br. 8, 9 i 10, str. 106). Isti urednici ostaju u uredništvu do 1928. (br. 2). U 1928. godini br. 1 najvjerojatnije nije izašao jer numeracija br. 2 počinje s brojem 1 i nastavlja se neprekidno do kraja godine te je objavljen za prva tri mjeseca te godine. Treći broj uređuje ing. Milan P. Dražić, docent Univerziteta u Beogradu. Zbog odsutnosti M. P. Dražića, koji je otputovao u inozemstvo radi znanstvenog usavršavanja na 6 mjeseci, Glavna uprava Udruženja povjerila je uredništvo Stjepanu Veselu, šefu odsjeka Generalne direkcije Katastra (*Geometarski glasnik*, 1928, br. 4, str. 156), koji uređuje list do kraja 1929. U listopadu 1929. (br. 4) list postaje *Geometarski glasnik*, organ Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (promjena imena države), koji ostaje pod tim imenom do listopada 1931. “Svrha Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije je da prati, razvija i rasprostire geodetsku nauku i praksu, da diže ugled geometarskog staleža i da održava kolegijalnost među svojim članovima.” (*Geometarski glasnik*, 1929, br. 4, str. 194). Početkom 1930. list preuzima M. P. Dražić, koji ostaje urednik cijelu godinu, zatim list uređuju Stevan Vidak, oblasni direktor katastra u mirovini i ovlašteni civilni geometar, i ing. Jovan Raslapčević.

U listopadu 1931. list mijenja ime u *Geometarski i geodetski glasnik*, organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije, tako da je br. 4 iz 1931. izašao zajedno s br. 1 iz 1932. “24 i 25 januara 1932. god. održan je kongres pretstavnika svih geodetskih stručnjaka u Kraljevini Jugoslaviji, koji je donio vrlo važne odluke, koje su od vitalnog interesa po cjelokupni geometarski stalež. Tri dosadašnja, postojeća geodetska udruženja spojili su se u jednu jedinstvenu organizaciju, da organizovani, zajedničkim silama pođu novim putem, putem sloge i ljubavi, putem međusobnog razumijevanja i potpore.” (*Geometarski i geodetski glasnik*, 1931/32, 4 i 1, str. 111). Spomenuta postojeća udruženja bila su Udruženje geometara Kraljevine Jugoslavije, Udruženje geodeta i Udruženje katastarskih geometara i inženjera (*Geometarski i geodetski glasnik*, 1931/32, br. 4 i 1, str. 166). List preuzima kao vlasnik Milan Mravlje, a urednik mu je Dimitrije Milačić i oni ga uređuju do ožujka 1934. Nakon toga uredništvo preuzima ing. Aleksandar Kostić, koji ostaje urednik do kraja godine. God. 1935. ponovno dolaze Dimitrije Milačić kao urednik i Milan Mravlje kao vlasnik i oni uređuju list čitavu 1935., 1936. i prvi broj 1937.

Zatim list prelazi u Novi Sad, urednik je Mate Kužnik, a vlasnik Stevan Vidak i tamo ostaje do 1939. (br. 1), kada se ponovno vraća u Beograd. Ondje ga preuzima Luka Radić kao vlasnik, koji ostaje sve do kraja izlaženja. Džemal Dalipajić je urednik drugog broja, urednik sljedećeg broja je opet Dimitrije Milačić, koji list uređuje sve do prestanka izlaženja, tj. do 1941. kada izlazi samo jedan broj.

Sve promjene u izdavaštvu i uredništvu *Glasila geometara* i njegovih nasljednika dane su pregledno u tablici 3.

Tablica 3. *Glasilo geometara i njegovi nasljednici: godina, izdavač i uredništvo.*

GLASILO GEOMETARA	
Godina	Izdavač i uredništvo
1919.	Glasilo geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca Uredništvo, uprava i otpravništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Šumarska akademija (1–6) Uredništvo, uprava i otpravništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Tehnička visoka škola (7–8)
1920.	Glasilo geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca (1–2, 3–4, 8–10) Glasilo geometrov Kraljevstva Srbov, Hrvatov i Slovencev (5–7) Uredništvo, uprava i otpravništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Kr. visoka tehnička škola (1–2) Uredništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Kr. visoka tehnička škola (3–10) Uprava i otpravništvo: Stevo Vidak, vladin tehn. nadz. gruntovnice (3–10)

GEODETSKI GLASNIK	
Godina	Izdavač i uredništvo
1921.	Geodetski glasnik Društva geometara kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca (1–2) Geodetski glasnik Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (3–4) Uredništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Kr. visoka tehnička škola (1–2) Uprava i otpravništvo: Stevan Vidak, vladin tehn. nadz. gruntovnice (1–2) Uredništvo, uprava i otpravništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Kr. visoka tehnička škola (3–4)
1922.	Geodetski glasnik Društva geometara kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca Uredništvo: Prof. Vladimir Filkuka, Kr. visoka tehnička škola Uprava i otpravništvo: Budislav Božić

GLASILO GEOMETARA	
Godina	Izdavač i uredništvo
1924.	Glasilo geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Uredništvo, uprava i otpravništvo: Stevan Vidak, oblasni direktor katastra u. p.
1925.	Glasilo geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Uredništvo, uprava i otpravništvo: Stevan Vidak, oblasni direktor katastra u. p.
1926.	Glasilo geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1–2, 7–9) Glasilo geometara Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca (4–6) Glasilo geometrov Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev (10–12) Uredništvo, uprava i otpravništvo: Stevan Vidak, oblasni direktor katastra u. p. (1–2) Vlasnik i izdavač: Udruženje geometara Kralj. S. H. S. (4–9) Odgovorni urednik: Stjepan Vesel, državni geometar (4–9)
1927.	Glasilo geometara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (1–3) Glasilo geometara, organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (4–7) Vlasnik i izdavač: Udruženje geometara Kralj. S. H. S. (1–3) Odgovorni urednik: Stjepan Vesel, državni geometar (1–3) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (4–7) Glavni redaktor: ing. Dragomir Andonović, profesor Univerziteta u Beogradu (4–7) Odgovorni urednik: M. H. Vidojković, inženjer katastra (4–7)

GEOMETARSKI GLASNIK	
Godina	Izdavač i uredništvo
1927.	Organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (8–17) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (8–17) Glavni redaktor: ing. Dragomir Andonović, profesor Univerziteta u Beogradu (8–17) Odgovorni urednik: M. H. Vidojković, inženjer katastra (8–17)
1928.	Organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (2–5) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (2–5) Glavni redaktor: ing. Dragomir Andonović, profesor Univerziteta u Beogradu (2) Odgovorni urednik: M. H. Vidojković, inženjer katastra (2) Odgovorni urednik i glavni redaktor: ing. Milan P. Dražić, docent Univerziteta u Beogradu (3) Odgovorni urednik i glavni redaktor: Stjepan Vesel, šef odseka Generalne direkcije Katastra (4–5)
1929.	Organ Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (1–3) Organ Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (4) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine S. H. S. (1–4) Odgovorni urednik i glavni redaktor: Stjepan Vesel, šef odseka Generalne direkcije Katastra (1–4)
1930.	Organ Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (1–4) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (1–4) Odgovorni urednik i glavni redaktor: ing. Milan P. Dražić, docent Univerziteta u Beogradu (1–4)
1931.	Organ Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (1–3) Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije (1–3) Odgovorni urednik: Stevan Vidak, oblasni direktor katastra u penz. i ovl. civ. geom. (1–3) Urednik i redaktor: ing. Jovan Raslapčević (1–3)

GEOMETARSKI I GEODETSKI GLASNIK	
Godina	Izdavač i uredništvo
1931/32.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije Vlasnik i izdavač: Glavna uprava Udruženja geometara Kraljevine Jugoslavije Odgovorni urednik: Milan Mravlje, narodni poslanik Urednik i redaktor: Dimitrije Milačić, geometar Odeljenja Katastra i državnih dobara
1932.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (2–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (2–6) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (2–6)
1933.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (1–6) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1–6)
1934.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (1–6) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1) Urednik: Aleksandar Kostić, inženjer (2–6)
1935.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (1–6) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1–6)
1936.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (1–6) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1–6)
1937.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Milan Mravlje, nar. poslanik (1) Urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1) Vlasnik za Gl. upravu: Stevan Vidak, ovlašćeni civ. geometar (2–6) Urednik: Mate Kužnik, kat. geometar (2–6)

GEOMETARSKI I GEODETSKI GLASNIK	
Godina	Izdavač i uredništvo
1938.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Stevan Vidak, ovlašćeni civ. geometar (1–6) Urednik: Mate Kužnik, kat. geometar (1–6)
1939.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Stevan Vidak, ovlašćeni civ. geometar (1) Urednik: Mate Kužnik, kat. geometar (1) Vlasnik za Gl. upravu: Luka Radić (2–6) Odgovorni urednik: Džemal Dalipajić (2) Odgovorni urednik: Dimitrije Milačić (3–6)
1940.	Organ Udruženja geometara i geodeta Kraljevine Jugoslavije (1–6) Vlasnik za Gl. upravu: Luka Radić (1–6) Odgovorni urednik: Dimitrije Milačić, geometar (1–6)
1941.	Organ Udruženja Geometara i Geodeta Kraljevine Jugoslavije Vlasnik za Gl. upravu: Luka Radić Odgovorni urednik: Dimitrije Milačić, geometar

Ime urednika *Geometarskog glasnika* koji je izlazio u zarobljeništvu 1943–44. ni smo mogli utvrditi.

5. Autori

U obuhvaćena 22 godišta od 1919. do 1941. u *Glasilu geometara* i njegovim nasljednicima svoje priloge objavilo je 135 autora. Najviše autora, njih 76 objavilo je samo po jedan prilog. Najveći broj članaka objavio je M. P. Dražić. U tablici 4 navedeni su oni autori koji su objavili više od 5 članaka.

Tablica 4. *Autori s više od 5 objavljenih članaka u Glasilu geometara i njegovim nasljednicima.*

Redni broj	Autor	Broj članaka
1.	Dražić, Milan P.	20
2.	Vidojković, M. H.	18
3.	Kostić, Aleksandar L.	12
4.	Vesel, Stjepan	11
5.	Andonović, Dragomir M.	9
6.	Miljanić, Akim	9
7.	Sopocko, Lav	9
8.	Kralj, Zvonimir	8
9.	Rudl, Franjo	8
10.	Bošković, Dragmio M.	7
11.	Filkuka, Vladimir	7
12.	Milačić, Dimitrije	7
13.	Sirks, Arkadije	7
14.	Ninković, Mihailo Mil.	6
15.	Živančević, Budimir	6

Spomenimo na kraju da su u *Glasilu geometara* i njegovim nasljednicima pojedini autori svoje članke potpisivali s dva ili tri različita oblika prezimena, a katkad i imena. To su:

- Danger Rene (Danžer, Rene)
- Fasching, Antun (Fašing, Antun)
- Häusler, Antun (Hajsler, Antun)
- Hodžić, Ejup (Hodžić, Ejub)
- Kostić, Aleksandar (Kostich, Alexandre)
- Prochazka, Albert (Prohaska, Albert)
- Svečnikov, Nikola (Svetchnikoff, Nicolas; Svetchnikov, Nicolas).

6. Zaključak

Povijest udruživanja geodetskih stručnjaka i stručnjaka drugih tehničkih disciplina te izdavanje njihovih časopisa možemo pratiti od kraja 19. stoljeća. Za geodeziju je važna 1919. godina jer je 15. veljače te godine u Zagrebu osnovano Društvo geometara Kraljevstva SHS. Nakon osnivanja Društva počeo je izlaziti stručni list pod imenom *Glasilu geometara* Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Prvi dvobroj izašao je za mjesec travanj i svibanj u Zagrebu, a uredio ga je prof. Vladimir Filkuka, tadašnji profesor geodezije na Šumarskoj akademiji. Godine 1921. list je promijenio ime u *Geodetski glasnik* Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a 1922. izašao je samo jedan dvobroj, nakon čega je nastao prekid koji je trajao gotovo dvije godine. List je ponovno počeo izlaziti u rujnu 1924. pod imenom *Glasilu geometara* Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i izdavan je najprije u Novom Sadu, zatim u Zagrebu te u Beogradu. U kolovozu 1927. list je promijenio ime u *Geometarski glasnik*, a u listopadu 1931. u *Geometarski i geodetski glasnik* te je pod tim imenom izlazio do 1941., kada je izašao samo jedan broj.

Glasilu geometara i njegovi nasljednici tiskani su različito, katkad kao dvobroj, trobroj ili četverbroj i neredovito, što je ovisilo o financijskim sredstvima i broju priloga. Kada je bilo dovoljno novaca i priloga, objavljeno je više brojeva. Tako su osamnaest puta izdana po dva broja, deset puta po tri broja, dva puta izdana su četiri broja i jednom je izdan zajednički broj za dvije godine (1931/32, 4 i 1). Najčešće je tiskan po jedan broj. Promjenom imena države, mjesta izdavanja i imena lista, mijenjani su izdavači i uredništva lista. U *Glasilu geometara* i njegovim nasljednicima objavljeno je ukupno 5225 stranica teksta. Svoje priloge objavilo je 135 autora, a najviše autora, njih 76 objavilo je samo po jedan prilog. *Geometarski glasnik* izlazio je u zarobljeništvu 1943–44., no o njemu nemamo dovoljno podataka.

Literatura

- Frančula, N. (2007): *Geodetski list*, u: Kapović, Z. (ur.): *Spomen-knjiga povodom 55 godina Hrvatskog geodetskog društva 1952–2007*, Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 197–233.
- Frančula, N., Lapaine, M. (1996): 50. obljetnica Geodetskog lista, *Geodetski list*, 2, 115–131.

- Frangeš, S., Frančula, N., Lapaine, M. (2003): 80. obljetnica Geodetskog lista, Geodetski list, 4, 251–262.
- Geodetski glasnik (1921–1922).
- Geometarski glasnik (1927–1931).
- Geometarski i geodetski glasnik (1931–1941).
- Glasilo geometara (1919–1920, 1924–1927).
- Janković, M. (1977): U povodu 30-godišnjice Geodetskog lista, Geodetski list, 10, 210–221.
- Lapaine, M., Kljajić, I. (2019): Geodetski list 1937–1941, Geodetski list, 2, 165–198.
- Lovrić, P. (1994): Geodezija u Hrvatskoj u 20. stoljeću, Znanstveni skup Razvitak i dostignuća tehničkih područja u Hrvatskoj, Zbornik radova, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 57–74.
- Milačić, D. (1959): “Geodetski i geometarski glasnik” povodom 40-godišnjice njegovog pokretanja, Geodetski list, 12, 381–383.
- Paar, R. (2017): 65 godina Hrvatskog geodetskog društva, 1952–2017, u: Paar, R., Pavašević, M. (urednici): Monografija povodom 65 godina Hrvatskog geodetskog društva 1952–2017, Hrvatsko geodetsko društvo, Zagreb, 5–25.
- Tunjić, I. (1996): Geometarski i geodetski glasnik i njegovi prethodnici, Studentski rad nagrađen Nagradom dekana, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Ukropina, R. (1959): “Geometarski glasnik” geodetskih stručnjaka u zarobljeništvu, Geodetski list, 12, 404–408.
- Ungarov, B. (1954): Geodetski časopisi kod nas, Geodetski list, 5–8, 184–185.

100th Anniversary of the Glasilo geometara Journal

ABSTRACT. Geodetic journals published between two world wars can be considered predecessors of Geodetski list, which has been published continuously since 1947. This paper discusses the journal first published as Glasilo geometara in 1919. The journal changed its name several times, first to Geodetski glasnik, then to Geometarski glasnik, while it was published as Geometarski i geodetski glasnik the longest. The paper provides data on published issues of each of these journals and number of pages per year; where they were published, their editors and editorial boards. The overview is supplemented with a list of authors with the greatest number of published articles.

Keywords: Glasilo geometara, Geodetski glasnik, Geometarski glasnik, Geometarski i geodetski glasnik, Geodetski list.

Primljeno / Received: 2019-11-15

Prihvaćeno / Accepted: 2019-12-17